

YILLARA YAYGIN YAPIM VE ONARIM İŞLERİNDE KUR FARKI GELİRLERİ

Vergi Usul Kanunu'nun 19. maddesinde, vergi alacağının vergi kanunlarının vergiyi bağladıkları olayın vukuu veya hukuki durumun tekemmülü ile doğacağı belirtilmiştir. Her vergi kanununda o verginin doğumu için gerekli olan olaylar ve hukuki durumlar tarif ve tespit edilmiştir. Gelir Vergisi Kanunu'nun 42. maddesinde, "Birden fazla takvim yılına sirayet eden inşaat ve onarma işlerinde kar veya zarar işin bittiği yıl kati olarak tespit edilir ve tamamı o yılın geliri sayılarak mezkur yıl beyannamesinde gösterilir." denilmektedir. Yıllara yaygın inşaat ve onarma işinde vergi alacağı inşaat işinin bittiği yılda doğar. Olayda yıllara yaygın inşaat işiyle ilgili olarak döviz cinsinden elde edilen hakedişlerin bankalarda durması sonucu TL değer değişikliğinden lehe oluşan kur farklarının inşaat işi dışında ayrı bir ticari organizasyon sonucu elde edilmemiş olması karşısında hakedişin bir unsuru, türevi olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Bunun sonucu olarak da hakedişler hangi hesaba kaydedildi ise kur farklarının da o hesaba ilişkilendirilmesi, başka bir anlatımla inşaat işinin sonunda elde edilen vergiye tabi kazancın belirlenmesinde hakedişlerle birlikte göz önünde tutulmasının kabulü gerekir. Yıllara yaygın inşaat işi nedeniyle alınan istihkaklardan sarf edilmeyerek bankada mevduat olarak tutulan meblağ karşılığı elde edilen faiz geliri, yapılan inşaat işinden elde edilen gelirden ayrı, başka bir kaynaktan elde edilmiş gelir niteliğinde sayılamayacağından, inşaat işinden ayrı yıllık dönemler itibarıyla vergilendirilmesi gereken gelir olarak nitelendirilmesi yerinde görülmemiştir. Söz konusu kur farkı ve faizler işin bitiminde kar ve zararı etkileyeceğinden, inşaat işlerine ait gelirin bir unsuru olarak inşaat hesabıyla

ilişkilendirilecek işin bitim tarihi itibariyle vergilendirilmesi, gerekmektedir.

Yıllara yaygın işlere ait istihkak bedellerine bağlı olarak oluşan kur farkları inşaat işi dışında ayrı bir ticari or-ganizasyon içinde elde edilmediğinden bu işlerden ayrı düşünülmemelidir. Vergi idaresi uygulamasında da, kur farkı gelirlerinin, yıllara yaygın inşaat ve onarım işinin bir unsuru olarak kabul edildiği ve genel olarak bu konuda bir tenkitte bulunulmadığı görülmektedir. Gerçekten de kur farklarına ilişkin bu uygulama yıllara yaygın inşaat ve onarma işlerindeki vergilemenin işin bittiği yılda yapılması ilkesine de uygundur.

Yıllara yaygın inşaat ve onarım işlerinden yabancı para cinsinden elde edilen istihkakların Türk lirasına çevril-memesi nedeniyle oluşan kur farkı gelirleri de, işin bittiği yılın kazancı olarak dikkate alınmalıdır. Tahsil edilen istihkak bedellerinin bankada tutulması ve buna bağlı olarak bir faiz geliri elde edilmesi halinde, bu gelirin han-gi döneme ait olduğu konusunda Maliye Bakanlığı ve Danıştay farklı görüşlere sahiptir. 25 Nisan 1989 Tarih ve 20149 sayılı resmi Gazete' de yayımlanan 38 Seri numaralı Kurumlar Vergisi Kanunu Genel Tebliğinin "Yıllara Sari İnşaat ve Onarım İşleri" başlığını taşıyan bölümünde; yıllara sari inşaat ve onarım işi ile iştigal eden ku-rumların, mevduat faizi veya bir iş makinası satışından kazanç elde etmeleri halinde, bu kazançların inşaat ve onarım işinin bitimi beklenilmeksizin ilgili yılın kazancı olarak beyan edileceği ifade edilmiştir.

Bu durumda mahkemece, davalı idareden sözleşme konusu iş ile ilgili tüm geçici hakedişler ve bu hakedişlerle ilgili yapılan ödemelere ilişkin belge suretleri ve yapılmışsa itiraz dilekçeleri, kesin hakediş raporu ve bu rapora karşı yüklenici tarafından yapılan itiraz dilekçesi suretleri celbedilip,

konularında uzman ve akademik kariyeri haiz bir inşaatçı, bir iktisatçı ve ekonomist ile yorumda yardımcı olmak üzere eser sözleşmeleri konusunda uzman bir hukukçudan oluşturulacak yeni bir bilirkişi kurulundan Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 40., yanlar arasında imzalanan sözleşmenin 15.2., 15.2.1-(L) ve 15.2.2. maddelerinin davalının itirazlarını da karşılayacak biçimde yorumlamak ve bu maddenin yorumunda önceki bilirkişi kurulundan farklı düşünülmesi halinde bunun nedenleri gösterilmek suretiyle davacının fiyat farkı alacağı olup olmadığı ve miktarı konusunda gerekçeli ve denetime elverişli rapor alınıp tüm dosya kapsamı ile birlikte değerlendirilmek suretiyle davanın sonuçlandırılması gerekirken eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm tesisi doğru olmamış, kararın bozulması uygun bulunmuştur (15. HD. 3.3.2011, 7021/1283)

]]>